

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
 Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, más
 koronra; negyedévre — 2 koronra.
 Egyen szám ára darabonként 20 fillér.

Főszerkesztő:
 DINKREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Dinkreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön,
 ide intézendők a szellemi reszt illető közlemények
 hirdetések és mindennemű pénzleletek.

Pünkösöd napján.

A pünkösöd a szentlélek eljövételének, a hitben való megerősödésnek, a meggyőződés bátorságának az ünnepe. E napon szállta meg a szentlélek a féltéken elzárkózott apostolokat, akik fölbátorodának és mentek hirdetni az igét, mely alapjává vált a keresztény modern civilizációnak, a hamisítatlan fölvilágosodásnak.

A szegény apostolokban megerősödött a hit, szívök eltelt bátorsággal s mint optimisták biztak a Mesterben s az ő tanításának életrealitásával; ebből merítették erőt a munkához, bátorságot az ige hirdetéséhez, a szenvedések eltűréséhez és a vértanusághoz.

Nagyon alkotni csak optimizmussal lehet, míg pesszimizmussal a jó ügy fejlődését hátráltatjuk, a lelkes munkások munkakedvét szegjük . . .

Mi, szegény magyarok, látva a súlyos bajokat, melyek között hazánk jelenleg is vergődik, éppen mint a jó apostolok, tele optimizmussal, szintén bizva-bizunk abban, hogy nemzetünk meg fog küzdeni az őt környező bajokkal.

Nem vagyunk vakok, de látjuk, hogy sok baj és veszedelem között vergődik országunk hajója, mert nemzetünknek sok a külső és a belső ellensége és nincs igazi jó barátja talán sehol a világon. A nemzetnek mindig feje fölött lóg a Damokles-kard. Horvát-kérdés, nemzetiségi kérdés, a szocializmus által fölszított osztályharc, egész néposztályoknak ebből eredő nagyfokú elégedetlensége, kivándorlás, veszedelmes elemek bevándorlása, sztrájkok, a munkátlanságra való hajlam megnövekedése, a megélhetési viszonyok súlyosbodása, a féktelen luxus stb.,

mindezek-fölrének egy háboru pusztításával.

Bizony-bizony vannak belső és külső bajaink, melyek az embereket elkeserítik, kishitűvé teszik s ha ezek nem ismerik a történelmet, vagy nem látják tisztán a múltat, szinte kétségbeesve megjövendölik, hogy vége a magyarságnak, veszve van a nemzet, veszve a hon: *finis Hungariae!*

De hát az isteni mester is azt mondta tanítványainak: ne legyetek kicsinyhitűek! — Mi is azt kérdezzük: volt-e idő, amikor nem voltak bajok s vajjon nem volt-e nagyobb baj a tatárjárás, a török hódítás, a német dúlás, az elvesztett szabadságharc után következett rémuralom? — Vagy a sok elemi csapás: pestis, kolera, országos árvizek, éhínség, a tüdővész pusztítása és sok minden más veszedelem?

K á i n.

Iris: D. Luis Coloma. Spanyol eredetiből fordította:
 Jándi Bernarita.

(Folytatás.)

— Édes fiam, én édes fiam, egyetlen fiam: — kiáltozta kétségbeesett hangon, zápor mód hullatva könnyeit. Miguel azonközben, a ki sirt, mint valami gyerek, másik felől ölelte s észrevétlenül harminc reált csusztatott zubbonya zsebébe: takarékoságának eredményét; homloka verejtékét, munkája gyümölcsét, élő tanuját annak, menyit mindent tagadott meg magától. Szentséges édesapai szeretet, mennyire megtéped a lelket öszinte gyöngédségben:

Szól már a csengő, mely jelzi a vonat indulását, Pericó, sajtó szívvél rohan beszállni mielőtt mozgásba jó. Joaquina még egyszer megakarja ölelni, ám a vonat már megindult. Egész hozzá merészkedik, nem gondolva meg, mit tesz, s már-már a fölhágóra lép, ajkával érinti fia homlokát, de ereje el-

hagyja s mint zsák, tehetetlenül esik véres fejfel a pályára.

De hát mit törődik vele, csak hogy sikerült még egy utolsó csókot adnia kedves fiának? . . .

III.

Egy malomkövön üldögélt Roque s különféle ügyességekre tanított egy borzkutyát, a melynek kártevő kedvében elvagdalta tarták és fület.

— Amott jön egy királypárti — szölt és fölemelte a pálcát.

S a kutya ugatott, ide-oda szaladgált, dühösen forgólódva, mintha megveszett volna.

— Amott jön egy köztársasági — szölt a botot leeresztve.

S a kutya ugrándozva ment hozzá, hizelegye nyöszörgött s alázatúan simolt a lábához.

A legény arcáról leritt az embertelen eredménye, a mely homlokán, mint valami diadémet, viseli a szemtelenséget, mint a

hogy paizsul a bűn maga előtt hordja a förtelmes szemérmelenséget. Látva őt a falra támaszkodni, lecsuszott övvel, a mely alól eltűnt az inge, hátralékött kalappal s szűnet nélkül kizozva szegény kutyáját, néhány mér ósre valló azon családi vonást lehetett volna rajta észrevenni, a mely mitsem törődve ama dicsőséges romokkal, melyeken aludni szokott, közvetlen szomszédságukban el tud beszélni a kényelmes élet kellemeteseiről s az emberi pompa semmis voltáról, a mely mint ez a Siduena várkastély is, végre is romba dől. Méltó híve annak a kornak, melyben a valóság eltörli a tanulságos példa emlékét; melyben a magasztalt anyag harcra mer kelni a tagadásba vett lélekkel; melyben a has végre leverti az észet s a mi még rosszabb: magát a lelkiismeretet!

Joaquina, a ki a kapuköszöbön üldögélt, kukoricát morzsolt, olykor-olykor elmosolyodott, látva azt az otromba figyelmet, a

De igen beleszeretél, te gyerek, — szölt neki végre. — Bizony, ha négy lábra

Tibortz Sándor

férfi és női angol és francia szabó

CELLDÖMÖLK, Sági-u. (Takács-ház)

Elvállal mindennemű férfi és női angol és francia szabásu ruhakészítést.

Lövaglő és sportöltönyök kitűnő szabásban.

Pünkösdi bazsarózsák.

Egy paraszt, aki többször szokta változtatni a politikai meggyőződését és elvét, (különben ez az igazi paraszt politika!) ismételve átvedlett keresztény-szocialistává, miután már tízszer demokrata volt és beállított a plébánoshoz.

Paraszt: Főtisztelendő ur, tesszen engem efforinttal kiségetteni a bajombul.

Plébános: No itt a forint, de most már mondja meg, mit tett volna, ha nem segitettem volna ki.

Paraszt: Hát mint afféle szegény mezei munkás ember, kénytelen lettem volna nap-számba menni, dolgozni; így pediglen ma munkaszünetet tartok.

Andris: Meghalt hát az öreg Deres koma!

Pál: Meg a!

Andris: Tudom, sokan siratják.

Pál: Siratják biz azt elegen, még a patikárius meg a doktor is könyvedzett mikor halálát hallották.

Andris: Még azo: is? Hiszen csak nem voltak rokonaik?

Pál: Mem a, hanem ho' minden betegeskedés nélkül egyszeribe meghót.

Orvos: Mi az ürdögöt csinál, jó asszony? Hiszen én két port rendeltem öránkint.

A sváb asszony: Igen ám, orvos ur, csak hogy az én drága, férjem-uram nem akarta egy pusztán bevenni a port, ostyám pedig nem volt, hat gombócban adom be neki.

Pap: Miért verte meg a feleségét, János, már az esküvő utáni napon?

János: Miért? hát nem is tudja tisztelendő uram? Hát azér, hogy megverni ugys megkó, hát jobb előbb, mint utóbb.

Sokalja az atyafi a foghuzásért az egy forintot.

— Ejnye tekintetes uram, a biou sok.

Magyarországon ezelőtt 4—5 évvel is volt szocializmus, de csak az Alföldön a módosabb kisbirtokos parasztságot sikerült, és ott is csak egyes vidékeken, a hatóságok ellen — a földosztás ideájával — fölizgatni; de ott is hamar belátta a nép, hogy az izgatás mögött a zavarosban halászni szerető obskurus alakok állottak. Ereje is csak akkor volt a szocializmusnak, mikor hatalmas egyének vették azt pártfogásukba. És ez a szocializmus az édes anyja a temérdek bajnak, amelyek nemzetünk és hazánk életerejét gyöngítik. Jól mondja egy hirneves államférfiu, hogy Magyarországnak tulajdonképen csak egy komolyan számbavehető ellensége van: az osztrák birodalmi eszme, amelyet ha egykoron, talán még a messze jövőben, sikerül e nemzetnek legyőznie, a többi ellenség, pl. a nemzetiségek s a horvátok törekvése, önmagától vesztí erejét és adja föl a harcot.

Szerény kis lapunkban távol van tőlünk a politika. Mi a magyar nemzet nagy társadalmának ügyeivel foglalkozhatunk csak, mert látjuk, hogy sok baj és veszedelem között hányódik az ország hajója. Mi is optimisták vagyunk, mint voltak az apostolok: elfogadjuk a szentleket és megyünk szerteszt az országba, hogy megvessük és megerősítsük a magyar nemzeti társadalomnak biztos alapját. Bizunk nemzetünk világtörténeti hívatásában és apostoli buzgósággal hirdetjük a legnagyobb magyar ígét: **»Nemzetem, csak a jövő lehet korod!»** Szép piros pünkösdi napján kívánjunk áldást hazánkra, nemzetünkre!

állnál s farkad nőne ki, föl sem is egyenesednél.

— Hát hiszen ilyenek szült: a maga hibája — felett vissza Roque.

— Igaz, én szültelek, fiam, de a mikor látom, hogy mint valami malacnak, tétlenül mulnak óráid és semmi érdemeset sem tesz.

— Nekem ugy tetszik! . . . — szakította félbe a vad liu.

— Abból a kenyérből egyél fiam, a mit magad szeresz — folytató türelmesen az anyja — csak annyit mondok, hogy a magto lumpolsz, édesapád mint egy marha dolgozik ott a narancsos kertben

— Hát ki parancsolja neki, hogy dolgozzék? . . . A ki kedvére gyótri magát, hát csak tegye a halála napjáig.

— Szegény ember hazában az nap, mikor nem dolgoznak, nem is esznek s itt sok a fogyasztó, de csak ő maga a szerző.

— Hisz ha azt akarja, hogy eltartsák, csak menjen a menedékházba, ott majd eltartják.

— Fogd be, fogd be a szádat; megérdemled, hogy kímessék a nyelvedet, a mely

így beszél az édesapjáról, s kutyák elébe vessék! . . . Az a gonosz szellemed tanított erre, a mely a klubokba visz, melyek bizony noked is, nekem is vesztünket okozzák? . . .

— Én azt teszem, a mi nekem tetszik, magának pedig semmi köze ahhoz, hogy én mit teszek.

— Van közöm, még pedig nagyon is: ha még az ing sem a tied, a mely rajtad van, mennyivel inkább az akarat.

— Eh, hagyjon békét s tegyen békót a nyelvedet, feleségem! — Roque-azzal a megvető felsőbbsséggel, mely sajátja annak a szabadjára jutott fiúnak, a ki városból jött falura.

— Eredj, te Káin-lelke te, majd még a pokolban feneklesz meg! . . . A rossz gyermek rosszul él s mégrosszabbul hal meg.

— Prédikálunk? . . . Hát csak rajta. páter, egyik fölelem be, a másikon ki — felelé Roque vállalt vonogatva.

S édesanyja bosszantására eltávozott, valami forradalmi dalt énekelve.

A szegény anya szótlánul dolgozott tovább, miközben titkos, lomha könnyek gurul-

A mi kondásunk négyszer is körülhurcolt az udvaron, míg kihuzta az odvas fogamat és csak négy krajcárt kért: a tekintetes ur meg egyszeribe kiveszi s mégis eppöngöt kér.

Ur: Hallom, sokat torzsalkodnak kendetek a papjokkal.

Paraszt: Hát instálom, 'tehetünk mi arról, ha a pájinkát ő nem szereti?

Két szolgálja volt a nagyságos asszony-nak: a Nani meg a Zsuzsi.

— Hallod-e Zsuzsi, hát Nani hol van?

— Bizonyosan a malacokat eteti, — válaszol Zsuzsi bizonytalanul, mire épen be lép Nani.

— Hol voltál Nani?

— Hát csókolom kezeit, az urfiaknak vittem be a reggelit.

Regruta: Jelentem alásan, káplár uram, ez a nadrág kicsi.

Káplár: Az nem igaz, hanem keud nagy — számár!

Apa: Aztán hát szeret-e téged az az András igazán?

Leány: Már hogyné szeretne, édes apám! Hiszen a mult vasárnap is csak én miattam itta le magát.

Parasztgazda: Instálom, hol lakik a rha doktor?

Városi ur: (ingerülten) Mit tudom én, buta paraszt!

Parasztgazda: (higgadtan) Hm, hát az ur még soh'sem volt beteg?

Régen

I.

Te kartonszoknyás kis lányka voltál, Én iskolába járó kis deák. Ép ugy mint mostan-bóditó tavasz volt És illatot lehelt minden virág.

Emlékszel-e? . . . Mig koszoruba fűztük A tarka rét színes virágait,

tak végig arcán, melyeket Roque nyers önzése s gonosz természete csalt ki folyton szeméből. S valamint az emlékezés a szenvedés kimeríthetetlen forrása, mikor eszünkbe juttatja annak szeretetét, a ki már nem, vagy tőlünk távol él: az ő bánata is nőtt, midőn egybevettette Roque's másik fia, az oly szerető és szeretett Perico viselkedését.

— Majd visszajön — szólt magában.

S a reménység, a jövendő jóval biztatója, megédesítette szívében az elmúlt jónak nyomán támadt szomorúságra való emlékezés.

Ily szomorú gondolatokba elmerülve, Joaquina nem vette észre azt a hosszú, csontos embert, a ki sietve jött le a dombrol s épen vele szemben állt meg.

— Áldás, békesség! — szólt keresetten

— Terügettét! — pattant föl Joaquina fölgorva. — De megijesztett!

— Oly rut vagyok, hogy meglehet ijedni tőlem? — kérdezé az ujon érkezett.

— Hát iszen, ha igaz, hogy a csuklás ijedséggel gyógyul, maga már pusztán az arcával is megszünteti.

(Folyt. köv.)

Bohu szívre, ezrevel szövegetük —
Az ifjú évek legszebb álmait.

És jártunk-keltünk reggeltől napestig.
Játékunk felbe csak akkor maradt,
Ha — kifáradva — leültünk pihenni
A patakmenti árnyas fák alatt.

Miről se tudva, dalolgatva, játszva,
Oly gyorsan teltek-multak a napok
S hogy játékinkat előről, kezdhesük
Csupán azért vártuk a holnapot.

II.

Tavasz van most is. A virágos fákon
Most is dalol a lombok közt madár.
Minden a régi, épen úgy mint akkor,
Csak te, meg én nem vagyunk ifjak már.

Az ifjú évek gondtalan világa
Elmúlt régen, gyorsan tova szállt,
Az álom kergetés, a dal, a játék
Sulyos robot, nehéz munkára vált.

A terhes élet igáját vonszolva
Oly lassan mulnak-telnek a napok.
Mióta eljöttem arról a tájról,
Azóta oly elhagyott vagyok.

Titokban meg-megsiratgatom most is,
— Igy tavasszal, mikor sok a virág —
Azt az időt, mikor te kis lány voltál
S én iskolába járó kis deák.

Novák Pál.

H I R E K.

Szenzációs találmány.

**Tökéletes repülőgép feltalálása máv.
alkalmazottak által.**

A repülés problémájának sikeres megoldásában eddigelé ezrek, talán milliók fáradoztak már, de hiába. Most azonban — úgy értestülünk — a megoldandó feladat nem rejtély többé. Mienk a diadal és a dicsőség, miénk a magyaroké. A „Budapesti Hírlap” pár nap előtt a feltalálótól nyert levélbeli értesítésből kifolyólag megemlékezett erről a repülőgépről, de röviden, mert — talán — nem hisz ő maga sem benne, különösen akkor, mikor ehhez a feltaláláshoz szerény egyszerű emberek neve fűződik. Pedig most komolyan kell vennünk e hírt, mert a 2 méter hosszú és 15 m. magassága gép erős szélben próbautójában remekül működött. *Padós* Jenő celdömölki állomás felvigyázó és *Kossik* Lajos fehérzichyfalvai áll. előjárók a nagy hírnévre és világhírességre pályázó feltalálók. A kis gépet f. hó 21-én reggel eresztették el utjára Zichyfalván. Az erős óraszerkezet súvító hangok kíséretében ragadta fel függőleges irányban a gépet a levegőbe, majd 30 méternyi magasságban vízszintes irányban haladt tovább, mignem egyszerre visszafordult és széllel szemben ugyanazon uton visszatért. Ezen utja 4 kilométeres volt és 3 perc alatt tette meg. A gép az előre beállított és motort pötlő óraszerkezet által

tal hajtattott és irányított. A sikeres próba után két nappal egyik külföldi kormány hadügyi megbízottja Zichyfalván termelt és 200 ezer korona támogatást ajánlott fel egy nagy gép létesítéséhez és a rajz megvételére nézve ajánlatot tett, mit azonban nem fogadtak el. A feltalálók most egy 30 méteres és 2 drb. egyenként 100 lóerős motorral konstruált repülőgépet akarnak készíteni, melynek önsúly 800—1000 kgr., hordképessége ugyanannyi lenne. Természetesen ezt csak állami támogatással állíthatják elő, melyért most folyamodnak gróf Zichy Raffael protektorátusa alatt. A találmány legfőbb nevezetessége az, hogy feijben függőlegesen száll fel a magasba ott örökig is előlhat, előre, hátra biztosan halad és le nem eshet. A feltalálók különben intelligens emberek és siker esetén számos más találmányt fognak még előállítani, mint pl. 14 napig is víz alatt járó hajót mértnai pontossággal működő katonai távolságmérőt, szél sebességét és irányát papírra leíró készüléket stb. Ajánljuk a feltalálók zseniket kormányunk támogatására, nehogy idegen államok vegyék őket pártfogásukba.

Áthelyezett állomásfőnök. Udvardy Miklós, Janosháza állomásnak főnöke ugyanily minőségben Pápára helyeztetett át. A jános-házai mélyen fájlalják Udvardy távozását, mert lojalitásánál fogva közbecsülésben állott előttük.

Erzsébet-nőegylet mulatsága. A mulatság rendezői felkértek azokat, akik véletlen folytán nem hívatlak meg a mulatságra és a meghívásra igényt tartanak, forduljanak a rendezőséghez.

Aranylakodalom. Szép és lélekelmő ünnepélynek voltak szemtanúi Kenyeri és a szomszéd község lakói. Ugyanis Szatlmayer János kántortanító folyó hó 27-én ünnepelte házasságának 50 éves jubileumát. Délelőtt 10 órakor a róm. kath. templomát majd zsufolásig megtöltötte a hívők serege. A kenyeri plebánus igen szép beszédet mondott a házaspárra; ennek végétével a templomból kiindulva az utcán a község érdemes birája a község nevében igen megható szavakkal üdvözölte volt tanítóját. Szűnni nem akaró eljenzés közt haladt a menet a tanítói lak felé. Alig maradt szem, mely ne könnyezett volna szeretett tanítójuk amaz örömen, hogy ezen napot is megérhette családja és a község. A lefolyt 1908. évben pedig ott működése 50 éves jubileumát ünnepelte.

A celdömölki Kossuth-párt gyűlése. A celdömölki választókerület függetlenségi és 48-as Kossuth-párt végrehajtó bizottsága f. é. június 3-án délelőtt 11 órakor Celdömölkön, a parthelyiségben (Tóry-féle vendéglő nagyteremben) gyűlést tart.

Méhészeti. Mult szerdán délután a városháza tanácstermben kevés érdeklődő előtt tartott előadást a méhészetről és annak hasznáról Pataki Béla II. kerületi méhészeti szaktanár. Az elméleti után a hallgatók Vincze N. kertjébe vonultak, hol a jókarban levő méhészlő gyakorlatilag is sok hasznoslat mutatott a szaktanár. **Bar-többség foglalkoztatnak** e kevés fáradsággal is sok hasznat hajtó méhészzettel!

Talált pénz. Dorosi Lajos felsőmesteri vendéglős 8 éves József fia uton játszadovva, egy bokor mellett dozzadt erszényt talált, melyben több, mint 200 korona volt. A fiucska a pénzt átadta édesapjának, aki becsületese kötelességgel a károsult Takács József nyögéri marhakereskedőnek önként kézbesítette. Takács annyira megörült pénzének megtalálásán, hogy a fiucsának tüstent adott

Halalozás. Szabó László tokorcai tanító 17 éves Endre fia, aki a soproni tanítóképző III. éves növendéke, f. hó 25-én elhunyt.

Hamis 20 filléresok. A jános-házai országos vásárrban Mankovics Sándor sümegi lakos hamis 20 filléresokkal fizetett, de a portyázó csendőrök rajtaszípték s a celdömölki járásbírósnágnál feljelentették.

Ismeretlen csavargók. A balozsai erdőszélen máj 23-án a jános-házai csendőrök két gyanús alakkal találkoztak, kiknél semmiféle igazolványt nem találtak, hanem 197 korona készpénzt (néhány ropogós 50 K bankjegy). A csendőrök a celdömölki szolgabírói hivatalhoz kísérték őket.

Az Országos Magyar Gazdasági egyesületben lázasan készülődnek június 5-ére és 6-ikára. Ötödiken nyílik meg az országos állattüskés. Hatodikán d. e. tartják meg az országos gazdaságtudást, d. u. pedig a nemzetközi tejjgazdasági kongresszust. Az ünnepi megnyitásra József kir. herceget is várják.

Egy szenzációs találmány. Amin az egész világ mechanikusai eddig hiába törték a fejüket, megcsinálta azt a magyar ember Vasváron. Szeitl Ignác volt gőzmalomtulajdonos egy olyan praktikus vasuti kapcsoló készüléket szerkesztett, amely egyszerre elejét fogja venni az ezzel járó szerencsétlenségeknek s lehetővé teszi a vonatokat igen gyors lezerelését. Szeitl többeknek mutatta a találmányát, akik azt nagyszerűen sikerültnek jelentették ki.

Ták M.-Keresztúr. Tompa Pál keresztúri lakos szerds-kertjében máj. 23-án egy szeker szalma ismeretlen okból kigyulladt, de a tűzoltók gyors megjelenése folytán, dacára a nagy szárazságnak, csakhamar eloltották.

Egy hasznopötlő díszmunkáról. Testet edző, leiket öditő kímáttikus gyógyhelyeinket és csodás hatású ásványvízforrásainkat még mindig nem elege ismeri, tehát nem is méltathatja kellőképen a magyar közönség. Ezen a bajon segit a *Magyar Fürdőkalauz*, melyet Erdős József szerkesztett immár harmadik éve épen olyan szeretettel, mint szakértelemmel. E rendkívül hasznos könyv, melynek nyomdai kiállítás is művészi, most jelent meg harmadik kiadásban, 332 oldal terjedelemben, gyönyörű képekkel illusztrálva. Az ügyesen összeállított, könnyen áttekinthető, hézagpötlő munka, magyar és német nyelven ismerteti a magyar fürdőket, gyógyhelyeket, nyaraló telepeket, sanatoriumokat, víz- és magánygyógyintézeteket, nemkülönbön a hazai ásvány- és gyógyvizeket. A gondos leírás nemcsak a fürdőtelepeket ismerteti hanem a gyógyvizek elemzését, a gyógyjavallatokat, a lakás, ételmezési és árviszonyokat, a fürdők társadalmi művészeti, szórakozási és sportéletének, közlekedési viszonyainak ismertetését is, szóval mindazt közli, amire a fürdőző közönségnek nélkülözhetetlen szüksége van. A munka szerkesztője igazán dicséretes és sikeres munkát végzett, amidőn szakavatott tollal vette kezébe a hazai fürdők ügyét, produkálván olyat, aminőt eddig sajnálatlalt kellett nélkülöznünk irodalmunk ezen ágában.

Pompás szerkesztője valóban megérdemli a legfelsőbb elismerést ezen hazai vállalkozásáért, mert a munka igazán hivatalva van arra, hogy a nagyközönség előtt helyes világításban mutassa be a magyar fürdőket és ez által gátat vessen a magyarságtól a külföld fürdőibe és külföldi ásványvizekért kiözönlő sok milliónak. — A díszművet, mely határozott nyeresége irodalmunknak, ajánljuk figyelmébe a fürdőzőközönségnek, mert ezen a maga nemében egyedül álló munka tüzetesen ismerteti a hazai fürdő- és forrásviszonyokat. A stílusterben

bekötött inunka az ország valamennyi vasúti és hajóállójában, orvosoknál, szállodákban és kaszinókban nyer díjmentes elhelyezést. A díszmunka megrendelhető a *magyar fürdőkalendár* kiadókivatalában, Budapest, VI., Eötvös utca 36. 1/9.

Olaszország és a magyar állattenyésztés. Állattenyésztésünknek az elmúlt esztendő, de az ideje sem kedvezett. A szarvasmarhaállományunk nem volt takarmánya s a takarmányhiány következtében a szarvasmarha ára tetemesen csökkent. Most, hogy kihajtott a legelő, könnyebben lehet etetni a jószágot, csakhogy az állomány természetesen nagyon megfogyott.

Vittek sokat Ausztriába, vittek Olaszországba és vittek sokat a hazai vágóhidakra. Olaszországba 1908. augusztus 1-től 1909. március 1-éig a következő mennyiséget vittek ki Magyarországból:

Vágó ökör	8204 darab
Igás ökör	1090 "
Vágó bika	4724 "
Vágó tehén	8823 "
Timó	23082 "
Ősző	21036 "
Borjú	1040 "

(1-szesen) 87999 darab

Valószínű, hogy ennek a nagy kivitelnek kedvező hatása lesz Özre, amikor jelentékenyen emelkedő árakra számíthatnak, akiknek eladó marhájuk lesz.

Jegyzői állatok szervezése. Járásunk területén, különösen a nagyobb községekben már annyira felporodott a jegyzők teendője, hogy egyedül végezni képtelenek. Varnsók főosztályára ez okból kitolyólag előterjesztést tett az alispánhoz, kérve őt, hogy néhány nagyobb lélekszámú községben a jegyzők mellé segédjegyzői állás rendszerezése, illetve betöltése iránt intézkedjen. Takách Márton főszolgabíró ezen felterjesztésével humánus érzésének adott kifejezést, mert jól tudja, hogy az a mind nagyobb számban leérkező rendeletek foganatosítása egyszer csak emberfelettivé válik.

Jegyzők kiiktatása. Derezsán Zsigmond a vasvármegyei földadókataszteri bizottság előadója kedden Celdömölkőn a járás jegyzői karának előadást tartott a földadókataszteri kiigazításáról szóló törvény értelmében a községi előjáróság feladatát képező teendőkről.

A nemzetközi kertészeti kiállítás művészeti tárgyúja. A földművelésügyi miniszter az országos magyar kertészet által 1910-ben rendezendő nemzetközi jubileárius kertészeti kiállítás kiállítóinak díjazására két első állami tiszteletdíj gyanánt értékes kepeket engedélyezett és pedig az egyik Pünkösdi Rózsa, Hegedűs Lászlótól, a másik Két Csérepírág, Baránszky Lászlótól. A képek értéke 300—300 korona. Második jutalmul 2 db. 200 koronás pénzdíjat engedélyezett. A kiállítás magyar, német és francia és programmal szívesen szolgál az országos magyar kertészeti egyesület útkári hivatala. (Budapest IV. Koronaherceg utca 16.)

Fejedelmi asztalkaszlot. Valódi aranyból készült most általános feltűnést a főváros legelőkelőbb utcája: a Kossuth Lajos-utca egyik kirakatában, mely előtt a nap bármely szakában a bámulók egész tömege áll. A 36 darabból álló készlet, a Gyermekvédő Liga által rendezett társasorsjáték sonyereményét képezi s úgy mer-teinel, valamint művészi kidolgozását tekintve is igazán fejedelmi és tekintélyes. Ha a liga sorsjegye

vevői csupán ezen egy nyereségre pályázhatnának, akkor is érthető volna az az élnék kereslet, mely e sorsjegyek iránt megnyilvánul s mennivel inkább akkor, ha figyelembe vesszük, hogy a liga sorsjegyek mindegyike feltétlenül nyer egy arany vagy ezüsttárgyat s így e sorsjegyek vevői ugyszólván minden kockázat nélkül még egy humánus intézményt is támogathatnak. A ki tehát az elhagyott gyermekek nyomorán enyhíteni óhajt és emellett még egy szép emléktárgyra is szert akar tenni, az siessen és vegyen ezekből a sorsjegyekből, melyeknek huzása f. é. július 1-én lesz és melyek darabonként 1 korona 50 filléért az összes dohánytözsékben kaphatók.

A balatonvidéki vasút megnyitását az építő cég június 10-ére tűzte ki.

25 és 30 koronáért készít mérték után, a legelegánsabb kivitelben finom gyapjúmaradékokból egy öltönyt vagy felöltőt az Amerikai Rendszerű Verseny-Szabóság, Budapest, VI., Szerecsen-utca 1. II. em. 40. Vidékre minták és mértékveteli utasítás bérmentve.

Kedvem.

Ira: **Prámi Lajsa.**

Ha jókedvű vagyok most is,
Mikor tudom, hogy elválnék
És egymásra talán soha,
Csak az égben, ha találunk:
Ne itélj el, hű szivemet
Ne gyanúsítsd érte;
Jó kedvemnek, mosolyomnak
Ugyis nagy a bére.

Jól tudom, hogy neked is jáj
Utainknak szétválása;
Ezután csak magad haladsz,
Örömidnek nem lesz társa.
Bánatodra vigasztalást
Lesz-e, aki öntsön?
Ki lelkedbe latni tudjon
Ki, mint én, megértse?... .

Nem lesz, nem lesz. Nekünk most már
Nem nyílik a pirosz rózsá;
Amely kedvre derítene
Nem terem több olyan nóta,
Fejtünk fölött kereshetjük,
Nem süt nap az égen,
Elszakadt a kedvelőhúr... .
Tudod, — én is érzem.

És ha mégis mosolyogni
Látsz, mikor együtt vagyunk,
Pedig talán rövid pár hét
S mindörökké elszakadunk:
Ne érts félre! Játszi kedvem
Az utolsó futja.
— A lehulló csillagnak is
Ragyogó az utja.

Legyen a tanítónak jelleme!

A jó tanító olyan ember, kinek sokkal többet tudnia kell, mint amennyit tanít, hogy így értelemmel taníthasson. Magasztos szellemmel kell bírnia, hogy magatartásának azon méltóságát megőrizze, mely nélküli a család és szülőiház bizalmát sohasem sikerül megnyernie; mindenkinek példányképe legyen, mindenkinek tanácscsal szolgálhasson. Az állásával legyen megelégedett. „Ha az Istentől azon magasztos feladattal bízattál meg, embereket képezni, — mert hivatatlannak nem bírnak azon joggal az iskola szentélyébe behatolni, — kell, hogy eszményi ember légy, vagy legalább törekedned kell azzá lenni, másként működésed gyümölcsetelen vagy káros, mert a nevelés terén a mester tanítványait csak azzá képezheti, amivé ő maga lett. A kezére bízott emberi lényeket tanítás és példaadás által nevelésbe és tökéletesítésbe, aki ellenkezőleg cselekszik, valóságos bünt követne el az ifju nemzedék ellen, ha neki azon ismereteket nem nyújtana, melyek boldogulására okvetlen szükségesek.

A tanítónak legyen jelleme! Az ifjuság reá tekintsen, mint világító toronyra, mely a magaslattól ingadozás nélkül fénylik és mindenkor, éj és vihar idejében is, az igaz utat megmutatja. Amit a tanító mond, gondol és cselekszik, az legyen szép és utánzásra méltó. Ingadozás jobbra vagy balra, megfosztja őt úgy a nagyok, mint a kicsinyek bizalmától; gyáva csuszás-mászás, önállóságának önkényes feladása és rangi méltóságának eltagadása, őt a közmegevetésnek teszi ki. Az a tanító, aki lelkében vágyat érez *aldzatoskodni és talat nyalni*, legyen *mas*, öltössel *libériál* és menjen az előszobába; az iskolában nincs számára hely.

A jellemhez nemes lélek, tiszta érzelem lelkiismeret és erős akarat szükséges. Csak az, aki ezen magasztos tulajdonokkal rendelkezik, képes a jót felismerni, a szépet szeretni, az igazat akarni és a legjobbat tenni, csak ilyen egyén méltó arra, hogy *tanító* és *nevelő* legyen. Az ilyen embert mindenki, még feljebbvalója is, tisztelni fogja, mert a jellem előtt mindenki meghódol. A jellemhez azonban tapintat is kell, a mely úgy szólván

Kurtz Gyula

ajánlja kitűnő zongoráit.
Kívánsárra jutányos áron ölcsonőz,
javít és hangol zongorái
és pianinot.
Pápa, Főtér.

oszlónszertéll megmutatja mi az illó és mi nem, mit kell bizonyos helyzetben tenni, hol vannak azon korlátok, melyeken túl menni nem szabad.

A tapintatos tanító aljasságot sohasem fog elkövetni sem fölfelé, sem lefele.

Tanítványával való érintkezésében mindig megtudja találni a helyes mértéket a szigor és engedékenység közt. A szülők iránt éppen olyan előzékeny és nyájas, mint szilárd és hajlíthatatlan akkor, midőn valamely elv megvédése forog fenn. Különös tekintettel legyen arra, hogy egy több tanterős iskolánál tanítóársával *bekörösséggel éljen*, ha azt akarja, hogy működése áldásos legyen!

A társas életben is osztatlan rokonszenvvel és mély tisztelettel fogadják, mert nála durvaság és önhittség éppen olyan ismeretlen, mint népszerűség utáni hajhászat! Bir annyi szerénységgel, hogy magát túlbecsülése által ne vakítsa, de viszont jól tudja, mivel tartozik hivatásának, méltóságát hogyan kell megőrnia. Csak az, ki önmagát becsüli, vivhatja ki mások becsülését is, aki magát földig lealázza, nincsen joga panaszkodni mások általi lealáztatása miatt.

Színletlen jámborság, szeplőtlen visélet, a kötelességnek lelkiismeretes teljesítése, nemes büszkeség, meleg szeretet, nyájasság, igazságosság, megvesztegethetlen igazságérzet, megelégedettség, igénytelenség, határtalan odaadás és áldozatkészség, a magasztos cél, melyet Isten élénk tűzött, mindig szem előtt tartása azon drága erényeknek, melyek az igazi tanító szívét ékesíték, melyek őt a társadalomban minden zaklatás és izgatás, minden szellemi és anyagi nyomorúság, (melyek életét olyan sokszor keserítik,) fölé helyezik. „Ha tehát a helyzet embere vagy, az igazi utat a kövek és tövisek közt is megtalálod.“
„*Pädagogus.*“

Méhtenyésztés fejlesztése a nép között.

Irtó: Fábár István.

Ha körütekintünk falunk népe között, ha beszélgetünk egyik-másik gazdaemberrel, alig jön elő másról a szó, mint a nehéz megélhetésről. Zugolódnak Isten s ember ellen, mért nincs jobb termés, mért kell annyi adót fizetni stb. Pedig zugulódásuk még senkin sem segített. Ha jól visszagondolnának dolgaikra, ha jól megbírálnák tetteiket, bizonyosan rájőnnének, hogy legtöbb esetben önmaguk a hibásak, de önszeretetük, — mint minden emberben: — annyira kifejlődött, hogy hibáikat mindig másokban keresik.

Tanulás, a tanultak jól felhasználása, kitartás teszik az embert úgy anyagilag, mint szellemileg gazdagabbá.

Sajnos, a tudásvágy, az előre való törekvés a magyar emberben alig van meg. ragaszkodik az anyaföldhöz, ragaszkodik őseinek szokásaihoz, ujtásról, tanulásról hallani sem akar.

Ez az oka, hogy a földmívelő-nép

zilált anyagi viszonyok közt él, az az oka, hogy hibáikat mindig másokban találják meg, nem önmagukban.

Magyarország őstermelő ország. A földmívelésnek két osztálya van, u. m. a mezei gazdálkodás és a kertészkedés.

A magyar nép kezdettől fogva mindig a mezei gazdálkodásnak két szavával: a földmíveléssel és az állattenyésztéssel foglalkozott. Méhészetről, selyemhernyótenyésztésről, kertészetről, kivéve a szőlőtermelést, — háziüparról alig lehet szó.

Pedig mily könnyen foglalkozhatna a földmívelés és állattenyésztés mellett az említett gazdasági ágakkal bárki is.

Betakarulás után a gazda henyélnék, tétlenségnek adja magát. Keresztül pipázgatja a telet anélkül, hogy Istennek a drága napját valami hasznosra fordítaná. Amit keres a dologidőben, elfogyasztja azt télen át. Számadása rendszeren zéróval, vagy mi még rosszabb, mínusz vagyonnal végződik.

Pedig mily hasznosan tölthetné el az időt!

Minden vidéknek meg vannak a maga kiaknázatlan kincsei, így hát mindenki szerezhetne magának mellékjövödelmet, ha akarná és ha tudná a módját.

De az a baj, hogy sok község lakósa nem ismeri azokat a módokat, melyekkel magának mellékjövödelmet szerezhetne, sok, ha ismeri is, nem fordítja saját hasznára.

A sok mód közül csak a méhészetről kívánok megemlékezni.

A méhészet egyike a legjövödelmezőbb mellékkeresetnek, mely csekély befektetés után hamarosan meghozza busás kamatait.

Magyarország éghajlat viszonyai a méhtenyésztés tekintetében éppen megfelelő.

Mézelő virágai, melyeknek fajtái pár száza tehető, mindenhol feltalálhatók. A természet mindig terített asztallal várja a kis méhecskéket, kik szorgalommal, kitartással gyűjtögetik virágról-virágra az édes nektáriumot, melyből mézet készítenek.

Kérdezem, mégis miért nem foglalkoznak többen méhészettel; miért nem foglalkozik a köznép, kinek csakugyan volna alkalmja és módja foglalkozni vele?

A felelet nagyon rövid, nem ért az ok-szerű méhtenyésztéshez.

Mig kasokkal méhészkedett, addig tudott felmutatni eredményt, de ma már, mikor erdeink, réteink, mocsaraink pusztulófélben vannak kasokkal vajmi kevés eredményt tudna produkálni.

De hát hol keressük a hibát? Senki másban nem találjuk fel, mint magában a népben, ki neuntörődömségével ássa meg saját jólétének sírját.

Ezt a hibát a népiskolának, az iskolafentartónak s az egyesületeknek kell helyrehozni.

Neveljen az iskola az életnek! Azt tanulja a gyermek, minek az életben hasznát veheti, mivel kenyerét megkeresheti.

Ugy az állami, mint a latin és görög szertartású katolikus iskolák részére kiadott tanterv előírja a gazdasági gyakorlatokat.

Hol végezze a tanító a gyermekekkel e gyakorlatokat? Azt felelhetné rá valaki, hogy a faiskolában. Természetesen megtanulhatná ott a fatenyésztést, de kérdés, hogyan?

A faiskola községi intézmény. Rendszeren a tanító szokta kezelni, ki, ki is vezeti a gyermekeket, hogy oltsanak, szemezzenek stb.

Gyakorlatlan lévén a gyermek ezekben a munkákban, sokat elront, — különösen mikor először végez valamely munkát, — s ha ilyenkor jönne a felügyelő, bizonyosan »rosszul kezelte«-nek minősítené a faiskolát; amellet még elég gyümölcsfát sem tudna előállítani a község részére — ez meg a tanítónak nem válnék dicsőségére.

Adjon az iskolafentartó az iskolának egy kertet, melynek egyik részében gyümölcsfatenyésztést, a másikban konyhakertészetet, a harmadikban méhészetet stb. üznének a gyermekek.

A tanító felügyelete alatt álljon a kert s intézkedhessék benne szabadon. Azonkívül tartson egy segédmunkást, ki a nehezebb munkákat végezné el.

A gyermek mindent gyakorlatból tanulna meg. Nem száraz betűt, életet tanulna.

Azt hiszem, előbbre vinnék ezzel a gazdasági ismétlőiskolák ügyét is.

A gazdasági egyesületek pedig azért alakuljanak, hogy eszmecserék és tanulás által képezék önmagukat,

Bizonyosan nem henylé az a nép-télen sem, mely ismer valamely mellékfoglalkozást.

Például, ha a község lakossága méhészettel foglalkozik, az télen át kaptárokat, méhészeti eszközöket stb. készít, ezzel elmaradna a sok koronázás is, mely oly sok bajnak az okozója.

Ha a felbontott hibák felkötésben orvosoltatásának nem hallanánk annyit zugulódást, »a nép között,« hanem megelégedettségében megadná Istennek, ami Istené, királynak, — ami a királyé.

Uj bognár-üzlet.

Tisztelettel hozom Celldömök és vidéke n. é. közönsége tudomására, hogy a Pápai-utcában (Palovits József ur házában)

bognár-műhelyt
rendeztem be.

Elfogadok mindenféle bognár munkát, melyeket kifogástalanul **mérsékelt ár mellett készítek.**

Becses pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel

Sipőcz János
bognár-mester.

Eladó hegedű.

Egy régi kitűnő hangu mesterhegedű jutányos áron eladó.

zím: megtudható szerkesztőségünkben.

Szőlőoltvány,

amerikai és hazai vessző-
:: eladási hirdetés. ::

A nagyvilágban ismert és gyökeres szőlőoltványok eladására 1896. évi törvényrendelet szerinti: VÁROSLÓTTI ÉS OERTÉLYI SZŰZ- ÉS GYÖKERES RIFARIA-PORTALIS, RUPESTRIS-MONTICOLA ÉS VITIS-SOLONIS amerikai vessző, valamint ugyanolyanokra nemessélt, fenti rendeletnek minden tekintetben megfelelő, a legkiválóbb borok előállítására alkalmasok.

gyökeres fás- és szőlőoltványok.

gyökeres hazai szőlő és gyökeres vesszők ke-
zességel minden évben nagy mennyiségben eladók.

BADACSONYVIDEKI SZŐLŐTELEP
Keszételep, TAPOLCA, a Balaton mellett.

Figyelem!

50.000 pár cipő

4 pár cipő csak 8 kor.

Vásárlás folytán tömerek mennyiségű cipőárunkat még csak rövid ideig potom-áért adjuk el

2 pár férfi- és 2 pár női tűzős cipő erősen megvarrva, erős bőrtalppal és extra finom bőrbetéttel, rendkívül elegáns és tartós kivitelben, együttesen csupán 8 korona.

Mérték centiméter vagy szám szerint adandó meg. A küldés utánvétellel történik. Kicsérelés megengedve vagy pedig meg nem felelés esetén a pénz visszaküldetik.

ZWEIG L. Krakau 127/249.

Lapunk nyomdájába egy fin tanoncu felvételük!

HENTES ÜZLET MEGNYITÁS!

Tisztelettel hozom Celldömök és vidéke n. é. közönsége b. tudomására, hogy Celldömökön, Sági-utca. (Bárányvendéglő épületében)

hentes árúüzletet
nyitottam.

A n. é. közönség pártfogását hogy kiérdemelem, mindenkor friss árúval fogok szolgálni.

A tisztaságra és pontos mértékre nagy figyelmet fordítok.

Tisztelettel
MEIZNER KÁROLY
hentes-mester.

STECKENPFERD-

Liliumtej-szappan.

Legenyhébb szappan bőrápolásra és pattanások ellen.

← MINDENÜTT KAPHATÓ. →

Egy jeles képzettségű szaksegédet hozatván,

fogorvosi műtermemben

mindenféle, rágásra és beszédre alkalmas kaucsuk lemezű és lemez nélküli műdarabokat, arany koronákat, csapos fogakat, hidmunkákat a megrendelés napján elkészíték.

— VIDÉKIEK MEGVÁRHATJÁK. —

Hibás állású és tört darabokat 2 óra alatt kijavítok.

Öntött arany, égetett (nem utánczott) porcellán, platina, csement
f o g t ö m é s.

Érzéstelenített fog- és gyökérhúzás!

Mérsékelt ár, több évi jóallás! — Rendelés d. e. 8-tól d. n. 6-ig.

Dr. Kóródi Simon fogorvos,

Pápa, Jókai Mór-utca, 16-ik szám. I. emelet. (Blum-féle ház.)

SZÜCS SANDOR — FIA —

bihardioszegi szőlőoltvány-
:: termelő-cég fióktelepe ::
CZELLDÖMÖK, (Vas megye).

Vezetője: **Mór Gyula** műkertész.

Bárkinek ingyen és bérmentve küldi szőlőoltvány- és vessző arajgyuzakat, mely minden szőlőbirtokosra nézve sok hasznos tudnivalót tartalmaz. Az oltványok Celldömökön, személyesen is megtekinthetők. Áraim olcsók és anyagom kifogástalan.

**Megkeresések a fióktelep
vezetőjéhez intézendők.**

Mi-i-t? — „Papa megengedte! Hisz' valódi Jakobi-féle Antinicotin cigarettahüvelyek. fadobozban.

Figyelem! Csakis „JACOBI” jelzéssel valódi Minden fadoboz egy érdekes bűvészkártyát tartalmaz.

Grammofonok

hanglemezek, tűk
raktáron tartatnak
DINKGREVE NÁNDOR
papírkereskedésében
CELLDÖMÖK.